

ВИВЧЕННЯ ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК АНТИГІСТАМІННИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ НА РИНКУ УКРАЇНИ

Кубарєва І.В., Пузак Н.О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

nadegda.puzak@gmail.com

Вступ. Алергічні захворювання (АЗ) є однією з важливих проблем сьогодення. Як в Україні, так і в усьому світі в цілому, спостерігається зростання чисельності хворих на бронхіальну астму, поліноз, алергічний ринокон'юктивіт, кропивницю та ін. АЗ. Забруднення повітря вихлопними газами та відходами нафтопереробної і хімічної промисловості, зміна раціону харчування та поява нових продуктів, що мають синтетичну основу, урбанізація населення, легкий доступ до самолікування, збільшення психологічного напруження та перевантаження, підвищення захворюваності населення – все це, на думку фахівців, обумовлює зростання АЗ.

Ситуація, що склалася, зумовлює активний розвиток фармацевтичної індустрії та поповнення асортименту протиалергійних препаратів в аптеках нашої країни, найбільшу частку серед яких становлять антигістамінні лікарські засоби (АГЛЗ). Щорічно розробляються та впроваджуються у медичну практику нові лікарські препарати зазначеної групи, удосконалюються їх форми, оптимізується асортимент. Актуальність проблеми забезпечення антигістамінними лікарськими препаратами населення України і зумовила вибір напрямку нашого дослідження.

Мета дослідження: вивчення українського ринку антигістамінних лікарських засобів з використанням маркетингового підходу.

Методи дослідження. Для досягнення визначеної мети у роботі використано методи наукового аналізу та композиції.

У ході дослідження було встановлено, що на кінець 2018 року АГЛЗ на вітчизняному ринку були представлені виробниками з 17 країн у кількості 161

торгового найменування. Частка вітчизняних становила біля 40% (39,13%) – 63 торгові назви.

Серед імпортерів лідирує Індія – 13,66% (22 найменування), на другому місці – Іспанія – 6,21% (10 найменувань), на третьому Угорщина – 4,97% (8 найменувань). Також поставляють на фармацевтичний ринок України АГЛЗ Італія (8 найменувань - 4,97%); Польща, Греція та Франція (по 7 найменувань кожна – 4,35%), Бельгія (6 найменувань – 3,73%), Туреччина (5 найменувань – 3,11%), Латвія та Словенія (по 4 найменування – 2,48%), Хорватія та Чеська республіка (по 3 найменування – 1,86%), та інші.

Українських виробників антигістамінних препаратів налічується 26; по 6 виробників з Польщі та Греції поставляють АГЛЗ на український ринок; 5 виробників з Іспанії; по 4 – з Туреччини та Італії; 3 – з Франції. Решта представлена двома (Хорватія, Болгарія, Швейцарія, Словенія) чи одним (Великобританія, Латвія, Бельгія, Чеська республіка, Австрія) виробником. Серед зареєстрованих лікарських форм АГЛЗ значну частку займають таблетки (67%) та сиропи (12%); на решту лікарських форм припадає не значна кількість: краплі – 6,2%; розчини для ін'єкцій – 5,6%; драже – 4,4%; розчини оральні – 3,1%; гранули для суспензії, суспензії та капсули разом – 2,5%.

Оскільки лікарський засіб є товаром особливого вибору і споживач не завжди може зробити вибір самостійно. Саме тому подальшим кроком наших досліджень було проведення анкетного опитування з питань частоти призначення різних АГЛЗ серед лікарів.

В опитуванні прийняли участь 25 лікарів-терапевтів поліклінічних відділень м. Харкова, віком старше 28 років, досвідом роботи – більше 5 років.

За результатами опитування на першому місці за призначенням визначились препарати 1-го та 2-го покоління. Це Лоратадін №10 – 69,1% (середня ціна за упаковку становить 6,50 грн.); Супрастин №20 – 53,1% (25,60 грн.); Цетрин №20 – 42,8% (63,75 грн.); Тавегіл №20 – 35,6% (81,75 грн.).

Серед препаратів 3-го покоління найбільш призначуваними було названо Еріус №10 – 9,8% (218,73 грн.) та Фексофаст №10 – 5,1% (147,65 грн.). Такий підхід до призначення АГЛЗ лікарі пояснюють невисокою вартістю лікарських препаратів 1-го та 2-го покоління та недостатньою економічною доступністю для більшості споживачів засобів 3-го покоління.

Таким чином, на фармацевтичному ринку України АГ ЛЗ представлені трьома поколіннями, що поставляються як вітчизняними, так і зарубіжними фірмами-виробниками, серед яких лідирує Індія, Іспанія та Угорщина. Широта асортименту насичена таблетками, сиропами (найчастіше застосовують у педіатрії), розчинами для ін'єкцій, суспензіями та іншими лікарськими формами, що дає можливість оптимального вибору для кожного пацієнта у залежності від клінічного прояву алергічної реакції, стадії захворювання, способу життя та супутніх захворювань; домінуючими у виборі спеціалістів є АГ ЛЗ першого та другого покоління. Перспективами подальшого дослідження є вивчення змін якісної структури ринку АГ ЛЗ в Україні та за її межами.